

Infosheet: Fraude

Thuisadministratie betekent ondersteuning bij de financiële administratie met de inzet van geschoolde vrijwilligers. Een hulpvrager kan ondersteuning krijgen bij het ordenen van de papieren administratie, het in balans brengen van de inkomsten – uitgaven, aanpakken van (lichte) schulden en verwijzing naar Schuldhulpverlening. Balans aanbrengen betekent ook anders omgaan met geld en ander gedrag.

Fraude

Thuisadministratievrijwilligers kunnen te maken krijgen met fraude van cliënten. Fraude is een vorm van bedrog; de zaken worden anders voorgesteld dan ze zijn, door op papier of digitaal een onjuiste weergave te geven van de werkelijkheid. Het ontdekken van fraude door de cliënt kan leiden tot het beëindigen van de ondersteuning door de vrijwilliger of het niet aangaan van een ondersteuningsrelatie.

Kenmerkende elementen die aanwezig moeten zijn om van fraude te spreken zijn:

- het gaat om opzettelijk handelen
- er wordt een misleidende voorstelling van zaken gegeven
- er is het oogmerk economisch voordeel te behalen
- er is een benadeelde
- er is sprake van onrechtmatig of onwettig handelen

Fraude werkt averechts op balans aanbrengen. Het is immers geen duurzame oplossing en betekent voor de cliënt een groot risico:

- Bedrag + boete terugbetalen PLUS
- Uitsluitingsgrond voor schuldhulpverlening

Ook in relationeel opzicht kan fraude gevolgen hebben:

- Isolatie/ uitsluiting van de fraudeur door sociale omgeving (als het gedrag bekend wordt en wordt afgekeurd)
- Gezondheidsklachten of stress
- Relatieproblematiek

De reden(en) voor fraude zijn niet relevant voor het stoppen van de ondersteuning als de fraude doorgaat. Mogelijke, door de klant, op te voeren 'redenen':

- Zwart bijklussen of bijvoorbeeld onverzekerd autorijden, werk kwijt geraakt, geen nieuw werk kunnen vinden, te lage uitkering voor uitgaven en daarom zwart bijklussen;
- partner overleden, hoge ziektekosten gehad, te laag inkomen/uitkering;
- echtscheiding, veel minder inkomsten, lasten nu alleen dragen (en dat lukt niet), opgezaald
- met schulden;
- bestedingspatroon; hobby, vakanties e.d. willen bekostigen.

Fraude is geen manier om de disbalans inkomsten - uitgaven duurzaam op te heffen.

Fraude blijkt bij de intake:

De fraude moet direct stoppen: de cliënt moet anders met geld om willen gaan en dat ook laten zien. Fraude moet stoppen, anders geen ondersteuning. De coördinator/intaker geeft dit aan en benoemt dit.

De organisatie/coördinator moet tevens bedenken of en zo ja wanneer fraude gemeld moet worden (bij de organisatie die het betreft). En wat de consequentie is als dat niet gebeurt.

Fraude blijkt tijdens de ondersteuning:

De cliënt moet bij de intake horen dat als tijdens de ondersteuning door een vrijwilliger blijkt dat de cliënt (of een lid van het huishouden) fraudeert, de vrijwilliger dit moet melden aan de coördinator.

Deze zal het frauderen met de cliënt/het huishouden bespreken.

De kans is groot dat de ondersteuning wordt gestopt (risico!) als de cliënt niet bereid is de fraude te stoppen.

In de overeenkomst van de organisatie met de cliënt moet het risico van het plegen van fraude opgenomen zijn.

Deze overeenkomst wordt ook getekend door de vrijwilliger, zodat die ook weet wat zijn rol/taak is bij fraude: de fraude bij de coördinator aankaarten.